

En nu een veel hogere CO₂ prijs

Het vonnis van de Haagse rechtbank verplicht Shell zijn CO₂ uitstoot in 2030 met 45% te verminderen, inclusief de uitstoot van de verkochte brandstoffen. Nu is de overheid aan zet om te bevorderen dat dit ook gebeurt en te voorkomen dat andere oliemaatschappijen op de oude voet doorgaan. Dat kan met invoering van een stevige CO₂ prijs, waardoor er voor consumenten en alle bedrijven een prikkel is om energie te besparen en over te schakelen op duurzame energie.

Emissiehandel

Voor de zware industrie en de elektriciteitsproductie is het Europees emissiehandelssysteem (ETS) het eerstaangewezen instrument om deze doelen te bereiken. De CO₂ prijs bedraagt momenteel circa 40 euro per ton, maar een recente OESO studie laat zien dat de raffinaderijen in Nederland gemiddeld slechts 7 euro per ton uitgestoten CO₂ betalen. Dat komt door de gratis rechten die ze krijgen in combinatie met vrijstellingen en lage tarieven voor de energiebelasting. Zelfs met invoering van de CO₂ belasting conform het Klimaatakkoord zal de CO₂ prijs voor de raffinaderijen in 2030 niet meer dan zo'n 40 euro bedragen (prijzen 2016). Aanscherping van het ETS is dus hard nodig. Om op koers te liggen naar de Europese doelen moet gedacht worden aan prijzen van meer dan 100 euro per ton in 2030 en nog veel hoger daarna. Nederland zal zich hard moeten maken voor die Europese aanscherping.

Afschaffing gratis rechten

De energie-intensieve industrie voerde vaak aan dat een te hoge prijs voor CO₂ in de EU een concurrentie nadeel oplevert ten opzichte van landen buiten de EU. Daarom heeft de EU zich voorgenomen een Europese CO₂ grensbelasting in te voeren, waardoor een gelijk speelveld ontstaat tussen bedrijven binnen en buiten de EU. Zodra deze belasting is ingevoerd, kunnen de gratis rechten worden afgeschaft. Sterker nog, ze moeten worden afgeschaft omdat anders de Wereld Handelsorganisatie (WTO) de grensbelasting niet zal goedkeuren. Deze belasting mag immers niet leiden tot een concurrentienadeel voor bedrijven buiten de EU. Helaas heeft de energieintensieve industrie het met lobbyen voor elkaar gekregen, dat het Europees Parlement de gratis rechten in tact wil laten.

Aanvullende nationale maatregelen

Voor de industrie is al een extra nationale CO₂ belasting ingevoerd. Die moet gehandhaafd blijven om de doelen van het Klimaatakkoord te kunnen halen. Ook moeten voor die bedrijven de tarieven van de energiebelasting omhoog. Voor bedrijven die niet onder het ETS vallen is afschaffing van de hoge kortingen die ze krijgen op de energiebelasting en de heffing duurzame energie nodig om de CO₂ prijs op een niveau te krijgen dat nodig is om investeringen aantrekkelijk te maken en over te schakelen op duurzame energie. De tarieven moeten afhankelijk worden gemaakt van de CO₂ uitstoot.

Consumptiegoederen

Normen zijn nodig voor het energiegebruik van auto's, huizen en huishoudelijke apparaten, omdat de daarmee veroorzaakte CO₂ uitstoot vooral tijdens de gebruiksfase optreedt. Dit wordt nationaal geregeld als het gaat om energieprestaties van huizen, maar Europees als het gaat om auto's en huishoudelijke apparaten omdat deze veelal niet in Nederland worden geproduceerd. In de praktijk betekent dat natuurlijk ook een (impliciete) CO₂ prijs.

Daarnaast is invoering van rekeningrijden, gedifferentieerd naar CO₂ uitstoot, een goede manier om ook een hogere CO₂ prijs te creëren voor het gebruik van auto's op fossiel brandstoffen. Dat zelfde zou kunnen worden bereikt met invoering van een nationaal emissiehandelssysteem voor de transport sector, waarin jaarlijks afnemende CO₂ budgetten tot een hogere CO₂ prijs zullen leiden en ook de ruimte voor de verkoop van benzine en diesel zullen beperken. Voor de gebouwde omgeving kan zo'n zelfde systeem leiden tot de juiste prikkels voor Shell om de vraag naar gas te beperken en voor de woningeigenaren om de woningvoorraad te verduurzamen.

Tenslotte kan de BTW worden gedifferentieerd om producten met een hoge CO₂ voetafdruk in prijs te verhogen. Daar hoort wel een compensatie bij voor mensen met lage inkomens, door verlaging van inkomstenbelasting of BTW.

Wij maken ons grote zorgen over het klimaat waarin onze kleinkinderen zullen leven. De uitspraak van de rechter over Shell geeft hoop dat een echte omslag kan worden gemaakt. Maar daarbij zijn veel hogere CO₂ prijzen absoluut nodig.

Namens de Grootouders voor het Klimaat,

Prof. Dr. J.B. Opschoor, emeritus hoogleraar milieueconomie Erasmus Universiteit Rotterdam

Prof. Dr. W.A. Hafkamp, hoogleraar milieukunde Erasmus Universiteit Rotterdam